

TERRA

I

CULTURA

PEDRER NUSCATA TOR

ELVIRA FORÉS CRUZ

JUANJO BOSCH

ELIANA ANDRÉS

ISRAEL JARDUCCI

MARIA DEL MAR BODOT

VERDOL

JOSÉ TORO

ARXINEL

RAVIER DADO

RODÓ ICHSÁHALCHA

EDUARDO QUINTANA

MARINA RODRIGUEZ

OLIVA TRONCADO

RAÏO

RICARDO SOTO

ANANDA RIZO

MARCEL CASILLAS O

LA PRINCIPAL DE LA MALLORCA (MALLORCA)

COMUNICACIÓ

II

PREMI

MIQUEL

MARTÍ

I POL

portada
interior

Primera edició: gener de 2010

COEDITEN:

Cossetània Edicions

c/ de la Violeta, 6 - 43800 VALLS

Tel. 977 60 25 91

Fax. 977 61 43 57

cossetania@cossetania.com / www.cossetania.com

Grup Enderrock

c/ Muntaner, 477 baixos 2a - 08021 BARCELONA

Tel. 93 237 08 05

enderrock@enderrock.com / www.enderrock.com

© del text: Lluís Llach, Emili Teixidor, Helena Morén Alegret i Joaquim Vilarnau

© de les fotografies: Xavier Mercadé, Juan Miguel Morales i arxiu Enderrock

Direcció editorial: Lluís Gendrau

Coordinació: Jordi Novell

Disseny: Mikel Cans

Impressió:

ISBN:

Dipòsit legal:

CRÈDITS DEL DISC

Una selecció de: Lluís Llach, Lluís Marrasé, Ramon Muntaner, Emili Teixidor i Lluís Gendrau

Seqüenciació: Helena Morén Alegret. Masterització: Jordi Novell

Joanjo Bosk apareix per cortesia de PromoArts Music, Clara Andrés per cortesia de Fourni Produccions, Maria del Mar Bonet i Marcel Casellas i La Principal de la Nit So Insistent per cortesia de Picap, Josep Tero i Marina Rossell per cortesia de Stres Music, Xavier Baró per cortesia de Quadrant Records, Gerard Quintana per cortesia de Música Global Discogràfica, Oliva Trencada per cortesia de FonArt, Òscar Briz per cortesia de Ventilador Músic, Andreu Rifé per cortesia de DiscMedi i Poetristes per cortesia de Propaganda pel Fet!. La resta d'intèrprets ha col·laborat a títol personal en l'edició d'aquest àlbum recopilatori. Els temes 1, 10, 11 i 12: © Fundació Maria-Mercè Marçal

EDR D-013 D.L. B-48.042-2009

Sumari

6	<u>J.V. FOIX</u>
PRESENTACIÓ	32 POETRISTES
Lluís Llach	34
7	<u>MARIA-MERCÈ MARÇAL</u>
EL DEUTE DELS POETES	36 MARIA DEL MAR BONET
Emili Teixidor	38 SÍLVIA PÉREZ CRUZ
8	40 GERARD QUINTANA
<u>JOAN BROSSA</u>	42 MARINA ROSSELL
10 ABÚS	44 MERCÈ SERRAMALERA
12 BIKIMEL	46
14 VERDCEL	<u>MIQUEL MARTÍ I POL</u>
16 XAVIER BARÓ	48 ISMAEL INAREJOS
18	50
<u>SALVADOR ESPRIU</u>	<u>DAVID MONLLAU</u>
20 MARCEL CASELLAS	52 ANDREU RIFÉ
22	54
<u>VICENT ANDRÉS ESTELLÉS</u>	<u>JOSEP PALAU I FABRE</u>
24 OSCAR BRIZ	56 JOANJO BOSK
26	58
<u>CARLES FAGES DE CLIMENT</u>	<u>JOSEP PEDRALS</u>
28 JOSEP TERO	60 CLARA ANDRÉS
30	62
	<u>MARIA ANTÒNIA SALVÀ</u>
	64 OLIVA TRENCADA
	66
	BIBLIOGRAFIA

EL DEUTE DELS POETES

Emili Teixidor

Són 450 cançons, una quantitat important, totes amb la veu i la música al servei de grans poemes dels primers noms de la nostra literatura, les que concorrien al premi que en memòria de Miquel Martí i Pol, que en Lluís Llach convoca i premia cada any. Es tracta del Certamen Terra i Cultura, assessorat per un jurat del que formen part persones de nas fi i provat com Ramon Muntaner, Lluís Gendrau i Lluís Marrasé.

La tria dels poemes és d'una qualitat excepcional i un mèrit dels concursants. Aquest any ha guanyat la composició de Sílvia Pèrez Cruz, que canta d'una manera admirable, com vam poder apreciar al Teatre Nacional de Catalunya en un espectacle sobre Salvador Espriu. Aquest any ha guanyat amb la composició basada en un poema de Maria-Mercè Marçal "Covava l'ou de la mort blanca", una meravella. Ha quedat finalista el "Beatus Ille" de Josep Palau i Fabre, que Joanjo Bosk ens fa arribar amb una convicció, una claredat i una contundència admirables. Tota la resta és d'una gran qualitat en tots els aspectes, tant pel que fa a l'adaptació musical, la interpretació, i la tria dels poemes.

El fet que s'hagi publicat el disc i el llibre que ara teniu a les mans amb les vint cançons finalistes diu ben clar que de les més de quatre-centes cinquanta concursants n'hi ha una bona colla que mereixen ser escoltades. Aquesta difusió, que arribarà a les escoles, instituts i biblioteques, ajuda una mica a fer conèixer les veus dels nostres poetes més rellevants a les noves generacions massa sovint –excepcions excepcionals a banda– allunyades de la gran poesia. Massa sovint les cançons que els adolescents aprenen i repeteixen en festes i saraus són d'una simplicitat i fins i tot d'una xavacanaria aclaparadores i gairebé sempre en anglès o castellà. Mentre la nostra poesia espera al racó de casa o de les institucions culturals, quan hi és, que algú es digni llegir-la.

Aquests artistes ens la canten, ens l'acosten, amb bona música, i d'alguna manera no només li donen veu, sinó que li donen vida. Entre els poetes d'aquest any hi ha tants poemes de Joan Brossa i de Maria-Mercè Marçal que algú del jurat va dir que semblava un monogràfic sobre aquests autors. I també de Vicent Andrés Estellés, J. V. Foix, Maria Antònia Salvà, Salvador Espriu, Carles Fages de Climent, Miquel Martí i Pol, Carme Guasch...i molts més. Gairebé tots. La feina de poetes i músics/cantants sempre ha donat bons fruits. I aquesta és una ocasió per demostrar-ho. Els poetes han d'estar agraïts a aquests artistes que es posen al seu servei amb una humilitat i una capacitat admirables. Ara cal que el públic segueixi amb interès la divulgació de les obres. Esperem-ho perquè s'ho mereixen, els uns i els altres.

Joan Brossa

(Barcelona, 1919-1998)

Joan Brossa i Cuervo neix a Barcelona l'any 1919. Combat al front de Lleida on comença a escriure i acabada la guerra es dedica a les experiències contemporànies més innovadores (en la línia d'artistes com Marcel Duchamp, Tristan Tzara o Francis Picabia). Coneix Josep Vicenç Foix i Joan Miró, i amb alguns joves funda la revista *Algol* (1946), i després, amb Arnau Puig, Antoni Tàpies i Joan Ponç, forma el grup *Dau al set* (1948), que amb un esperit impregnat d'allò màgic, esdevé un referent en la represa cultural catalana sota el feixisme del general Franco. Brossa col·labora amb Miró, Tàpies, Moisès Villèlia, Josep Maria Mestres i Quadreny, João Cabral de Melo i Pere Portabella. Investiga sobre el llenguatge i els codis de comunicació i treballa el poema objecte i la poesia visual.

Joan Brossa és autor de dotzenes de llibres de poesia, com *Sonets de Caruixa* (1950), *Em va fer Joan Brossa* (1951), *El Saltamartí* (1969), *Poesia rasa* (1970), *Càntir dels càntics* (1972), *Cappare* (1973), *La barba del cranc* (1974), *Poemes de seny i cabell* (1977), *Rua de llibres* (1980), *Ball de sang* (1982), *Viatge per la sextina* (1987).

Mor a Barcelona el 1998, a causa d'un accident domèstic, poc abans de la celebració del seu vuitantè aniversari. Pòstumament, el 1999 s'editen els llibres de poesia *La memòria encesa (Mosaic antològic)* (Barcanova) i *Sumari astral* (Edicions 62) i les seves confessions a *Brossa x Brossa* (La Campana), en un recull de converses amb Lluís Permanyer.

Les cançons

Joan Brossa feia poesia literària, poesia escènica, poesia visual, poesia objectual i instal·lacions. On és en la seva obra la música? Primer, en la lletra mateixa: J.V. Foix va ser qui va animar escriure poesia a Joan Brossa i li va descobrir l'anomenada poesia hipnagògica, basada en les imatges mentals que apareixen en l'estat de vigília, i a treballar els aspectes formals. Però també hi ha una relació de Brossa amb la música molt desconeguda, sobretot en la seva col·laboració amb Josep Maria Mestres i Quadreny. En aquest àmbit, el de les accions musicals del poeta, L'Espai Escènic Joan Brossa posa fil a l'agulla l'any 2009 amb l'estrena de *Tocatina*, on el Brossa Quartet de Corda (integrat per Aleix Puig, Pere Bartolomé, Imma Lluch i Quico Pugès) agrupa quatre accions ("Quartet de Catroc", "Tocatina", "Laberint" i "Esquerdes, parracs, enderrocs esberlant la figura") fruit de les col·laboracions de la poesia escènica de Brossa i la música de Mestres i Quadreny.

Però també altres intèrprets han posat en solfa els versos del poeta. Sota la iniciativa i la coordinació de l'artista i activista cultural Laia Calvet, el fanzine *Malallettra* va dedicar un número monogràfic a Brossa: *Les mans plenes. Recordant Joan Brossa* (gener, 2009), on gairebé una trentena de músics hi van participar. Músics de l'escena independent (Kitsch, Le Fou, La Brigada, Ix!, Erm, Anímic), bandautors (Roger Benet, Abús, Le Petit Ramon, Ivette Nadal, Bikimel, Xavier Baró, Miqui Puig, Albert Palomar), poetes i artistes multidisciplinars (Enric Casasses, {{{ j })), Verdcel, Els Amics de les Arts), s'hi apleguen, recuperen el seu esperit trencador.

Abans l'havien cantat artistes tan diversos com Jaume Arnella, Maria Cinta, Ester Formosa & Adolfo Osta, Òscar Mas, Guillermina Motta, Ovidi Montllor, Miguel Poveda i Xerramequ Tiquis Miquis.

Abús és un representant de la generació dels noranta coneguda com la dels bandautors, darrere el qual s'hi amaga el músic i cantant barceloní Agustí Busom (1975). Finalista del concurs de maquetes Sona 9 del 2001, en la categoria de cançó d'autor, debuta amb el llarga durada *Son* (DiscMedi, 2002), paraula homòfona al seu altre grup, Sohn. Al primer treball el segueixen *Mèltic* (DiscMedi, 2004), *A Can Pistras* (Ariadna Records, 2006) i *Esthels* (Grabaciones Silvestres, 2008). A cada disc Abús es mostra en un moment creatiu diferent que va de la foscor poc penetrable del primer, amb algunes dosis de funk i pop d'autor, a la lluminositat del quart treball. Les lletres d'Abús descriuen paisatges mentals i estats d'ànim que tant contagien moments de deliri i febre com de tranquil·litat. *Mèltic* té una llarga llista de convidats amb Roger Mas, Gerard Quintana o Paul Fustér, entre d'altres. La primera trilogia plena d'atmosferes obscures i soroll culmina amb els sentiments extrems d'*A Can Pistras*, punt d'inflexió cap al predomini de la veu i la lletra que ja és del tot present a *Esthels*, on canta a l'enamorament.

“Onadarbre”

Una onada
o un arbre, encara que poden
ser molt detallats, representen
una onada
o un arbre

I no em cusi més botons
inútils a les mànigues
de l'americana.